

Predikan Långfredagen 2024

Jes.53:1-12, 1 Pet.3:18-19, Matt. 27:32-56

O huvud, blodigt, sårat

Långfredagens drama är full av detaljer, nästan plågsamt noga med att beskriva allt som hände den där förfärliga fredagen i Jerusalem. Vi ska stanna upp vid dem, var och en
1/ På vägen ut till avrättningsplatsen tvingas de dödsdömda bära sina egna kors. Det är inte hela korset utan tvärbjälken, som ska fästas på de redan uppresta pålarna därute. Med den tunga bördan på ryggen ska de stappla fram på stadens smala gränder med nyfikna, nöjeslystna och medlidande människor som åskådare. Jesus är en av dem som nu långsamt vandrar mot döden.

2/ Men Jesus måste ha varit så utmattad att man måste lyfta av bjälken, annars kunde han ha stupat på vägen. Man griper tag i första bästa man som ser stark nog. Det råkar bli denne Simon från Cyrene i Nordafrika . Hans namn har hamnat i evangelierna av denna enda orsak; att han tvingades bära Jesus kors. Hade han en aning om vem han på det sättet hjälpte?

Vi vet inte, men en sak är lite speciell. Kanske denne Simon var svart, på pilgrimsfärd till påskhögtiden, en av många proselyter, fångade av judarnas tro på en enda Gud. Var han svart, stack han ut; därför kanske han blev utvald av de romerska soldaterna.

3/ Så kommer man ut till avrättningsplatsen, en liten höjd strax utanför stadporten, som kallas Skallen; Golgota, därför att den

på något sätt påminner om en dödsbänk. Den är strategiskt placerad, så att alla som passerar den ut och in från staden ska se den. Där hänger de korsfästa förbrytarna, ända tills benen är renätta av fåglarna. Budskapet är klart; ta dig i akt, för du vill väl inte hamna här.

4/ Innan man ska slå i spikarna i handleder och fötter ger man de dödsdömda en blandning av vin och ett smärtstillande medel, för att lindra den outhärdliga smärtan, men Jesus vägrar ta den. Vi vet inte varför. Lakoniskt fortsätter Matteus bara....*när de hade korsfäst honom*. Vilket betyder att de först naglade fast hans handleder vid tvärbjälken, och sedan lyfte upp den och hakade upp den på pålen, för att sedan spika fast båda fötterna på en liten bräda, fäst på pålen.

Bara detta borde ha fått var och en av oss att svimma. De dödsdömda är helt avklädda, någon lite tygremsa runt höfterna fanns inte. Nakna, helt utlämnade, blottade, förnedrade, ska de hänga där.

5/ De dödsdömdas kläder blir de fattiga soldaternas byte, och för att slippa riva sönder dem kastar de lott om dem. Och så sätter de sig ner, och underligt nog skriver Matteus att de vaktar honom. Varför? Vad kan han nu göra, där han hänger?

6/ Över Jesu huvud hänger en skylt, som landshövdingen Pontius Pilatus har givit order om, och där står det vad han anklagas för; han har löjligt nog påstått att han är

judarnas konung. Liksom hela rättegången mot honom är också detta ett falsarium. Det är hans motståndare som menade att eftersom han inte nekade till att vara Messias och Guds Son, så är det passande att utmåla honom som någon slags upprorsmakare, ett hot mot kejsarens makt. Judarnas konung, ja där hänger han nu, oskadliggjord alltså, helt ofarlig.

7/ Vid sidan om Jesus, till höger och vänster, hänger två andra. Matteus kallar dem rövare. Vi vet inte vad de har gjort, men för romarna var de bara tre i en ändlös rad av kriminella som staten måste straffa, för vad det vara månne.

8/ Vem är han egentligen, han som hänger där? De som går förbi för att se skådespelet smädar honom. Som mobben på en skolgård inför den svage som inte vill eller kan försvara sig.

Sa han inte at han kunde riva ner själva templet; varför hänger han då här, utan att visa sin makt, utan att hjälpa sig själv?

Om han nu är Guds Son, varför stiger han inte ner från korset? Och de som har hetsat fram dödsdomen är förstås också där; präster, skriftlärda och äldste. De är självsäkra: Om han är Guds Son, som han nu påstår, så får Gud visa det och rädda honom, om han nu bryr sig om honom.

För dem är korset själva beviset att han är en bluff. Inte skulle väl Gud låta Messias, sin egen son, bli korsfäst? Så bibelsprängda som de är, kommer ingen av dem att tänka på Jesaja som vi har läst idag. Det som tusen år tidigare skrevs; som nu i detalj går i uppfyllelse. Blinda ledare hade han sagt till dem. Också rövarena smädar honom. Han är ensam.

9/ Och vid sjätte timmen, mitt på dagen, klockan 12, kommer det första tecknet från Gud. Ett stort mörker, som varar i 3 timmar.

10/ Då ropar Jesus Eli, eli, lema sbachtani...., min Gud, min Gud. Men också detta missförstås. Man tror att han ropar på Elia. Men han citerar den 22 psalmen i Psaltaren, som börjar så. Också den beskriver i detalj vad som nu händer; hur han plågas, dödssmärtan, lottkastningen, alltsammans. Jesus är ensam i mörkret, övergiven, ja verkligen övergiven med ondskan och det eviga mörker där ondskan och allt ont måste vara. Han bär i sin kropp och i sin själ hela världens skam och skuld. Här anar vi försoningens mysterium.

11/ Och detta blir också de enda ord Jesus säger på korset hos Matteus. När de är sagda, ropar han med hög röst, och dör.

12/ Då kommer det andra tecknet från Gud. Förhänget i templet rämna mitt itu. Det är ett tungt draperi som skiljde det Heliga rummet från det allra heligaste, dit endast översteprästen en gång om året får gå in och förrätta offer för folkets synder. Hebreerbrevets författare förklarar att nu kan vi alla frimodigt gå in genom förhänget. Jesus har rivit ner muren mellan oss och Gud, som vår överstepräst har han gått in och offrat sig en gång för alla för våra synder.

13/ Det tredje tecknet från Gud är lika synligt som mörkret. Det blir jordbävning, klippor rämna och gravar öppnar sig. Och efter uppståndelsen kunde man se de avlidna på gatorna. Är detta en legend, kan man fråga sig.

Jag tror att om Jesus verkligen uppstod från de döda, så är ju detta tecknet på vad som ska hända med alla dem som tror. Vi ska uppstå, inte direkt ur våra gravar, men med kropp och själ, till nytt liv, ett liv som aldrig dör. Denna den första uppståndelsen efter Jesu död, visar vad som väntar i framtiden. Det visar också vad som verkligen hände när Jesus dog. Ondskan och döden besegrades, en gång för alla.

11/ Jesu död övertygade inte hans fiender, det vet vi, lika lite som hans uppståndelse kommer att göra det om några dagar, men den övertygade tydligen flera av de romerska vakterna.

” Den mannen måste ha varit Guds son. ” Ja till slut är det du och jag som väljer att tro eller tvivla på det som händer på långfredagen. Tecknen finns där, men tolkningen är vår egen.

12/ Slutligen nämner Matteus de många kvinnorna som följt med honom från Galileen, de som står där på avstånd, och bland dem några namngivna, säkert de som sedan blev tongivande och informella ledare i den kristna församlingen; Maria från Magdala, Maria, Josef och Jakobs mor och Johannes och Jakobs mor. Inte ett ord om de tolv apostlarna. Männen verkar vara borta nu, men kvinnorna är där, trogna sin Herre. Kanske också det ett Guds tecken på vad som väntar; kvinnorna bär församlingen, männen leder den. Ända tills våra dagar, då kvinnorna återigen får ta plats där de alltid varit, hos Jesus, då männen svek.

Så är första akten i påskens drama över. Men det är bara första akten, även om de som stod där kanske trodde att allt var över. Men det är det inte....